

על הספר: צל הימים

מחברים: מחבר/ת: ויאן, בוריס
סימן מדף: ויא
מספר מיון: ס
משפט אחריות: בוריס ויאן
מדיה: ספרים
סוג: סיפורת
ז'אנר: סיפורת
קהל היעד: מבוגרים
עמודים: 198
גובה: 22
מוציאים לאור: הקיבוץ המאוחד מקום הוצאה: תל-אביב
שנת הוצאה: 1987
מס. המרכז לספריות וספרות: 88-0013
שפה: עברית
תאריך קטלוג: 27/05/1990
מילות מפתח: ספרות צרפתית, ספרות - רומן
הערות: סטטוס : מזומן

תקציר:

"צל הימים" הוא אולי הטוב והקריא ברומנים של בוריס ויאן - רב-מכר מתמשך בצרפת, יש מעט ספרים שעליזותם הצבעונית מתעצמת כך. תוך כדי פיתוח מסקני של המנגנון שלה עצמה, לתחושה מחריפה והולכת שהמשחק אינו משעשע. קמעה-קמעה תופסת מועקה מחניקה את מקומו של הקומי, וזה פה מה שהביא את ריימון קנו לומר על רומן זה כי הוא הכאוב והמטלטל שברומני האהבה בני-זמננו. העולם הפנטאסטי שויאן מגלגלו נראה תחילה כחגיגה משוחררת. ההכל פתוח ואפשרי ובלי מגבלות. אין זו מציאות שרק באחדים ממרכיביה היא שונה מזו שלנו - התזוזה המדהימה קיצונית הרבה יותר. על-פי מפתח המציאות המיוחד לו - זהו עולם בלי "כמו" או "כאילו" כן "כמו" הופך לממש, וכל דמיון - לזהות גמורה במרכיבים. כך נפרצים הגבולות בין תחומים ומוכיח כל שיגרה. אם מלח סופג רטיבות - אפשר לייבש מרבד רטוב במלח גס. אפשר גם לחדד שן-שום באבן משחזת, או לשים, בפועל, רסיסי שמש במצית. צלופח, משום שהוא חי במים, יגיע דרך הברז לטום ממשחת השיניים. ואם עור יכול לצמוח - הוא יצמח גם במצבו המעובד. ואז אפשר, כמו צמחים אחרים, להשקות נעליים שסוליותיהן נשחקו כדי שהעור יצמח. כשיש אהבה באוויר - האוויר חם והאצבע נצרבת. ואם לשימלה יש מחשוף מרושת מאחור - הוא שכבת-ברזל, שאם מעבירים את היד בעדה חוטפים נשיכה, כל תחום מתנהג במונחיו של תחום דומה או קרוב, ויש ערבובים עלזים. יש פיאנוקטייל - פסנתר המפיק צלילים וקוקטיילים, כמו סינסתזיה שהתממשה, ובהיפוך אופייני יש ארנק תנין מעור כסף. תכונותיו של דבר משחררות ויוצאות לעצמאות: בחורות יוצאות מחדר - וכמוהן קולות, ארנקים ופודריות, צבע צהוב של ממחטה נישא ברוח ונוחת על בניין. זהו עולם יצירתי שהכל נזיל בו: רצון הופך לממש, פנים לחוץ, מופשט למוחשי: והאובייקטים מתייחסים אל עצמם. נקודות שחורות על הפנים רואות בראי כמה הן מכוערות וממהרות להסתתר; השמש

העצמה משלשלת את התריסים מפניה; רואים את מחשבותיו הכחולות של אדם רוחשות בעורקיו. התוצאה של כל זה היא העצמה של העולם והאצתו: עצים צומחים ופורחים ועושים פרי בן-רגע. התואם הזה בין עולם הדברים לבין התודעה והרגש אופטימי וקליל כל עוד יש במרכז אך אהבה טהורה ותמה. הכפייטיות, השיגרה והפילוסופיה של ז'אן פול סארטר (לא טעות דפוס), בעל 'השש והעין' הם אויביו של עולם זה. לליבו של סארטר מסתבר לדהמתו - יש צורת מרובע. אכן, מלכתחילה יש גם תקלות קטנות, אך בהמשך הן הולכות ומשתלמות. וככל שמתגבש העולם, מתוך פיתוח עקבי של ההגיון הפנימי שלו - הוא הולך ומכלה את עצמו. כלואה, דווקא משנפ שהיא הגיבורה הנאהבת והפורחת - אין מנוס שפרח נימפיאה יצמח בריאותיה, וסופו לכלותה גם ביתה מתכווץ מתוך מועקה, ובני-אדם מזדקנים תוך שבוע. קולן האוהב, שהמחלה המרוששת מאלצת אותו לעבוד, מצמיח בעזרת חום בטנו רובים מקרקע עקרה, לא פרחים. "האוטופיה" מתנפצת מתוכה אל האסון. בוריס ויאן (1920-1959) - סופר, משורר, מחזאי, פזמונאי, זמר, חצוצרן בלהקת ג'אז, מהנדס במקצועו. דמות ססגונית של האקזיסטנציאליזם, ממקורבי סארטר וסימון דה-בובאר. תהילתו נתבססה אחרי מותו.